

СИЛАБУС КУРСУ

Гігієна сільськогосподарських тварин і птиці

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (*PhD*)

Освітньо-наукова програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Кількість кредитів ECTS – 4

Рік навчання – 2, семестр – 2

Мова викладання – українська

Керівник курсу:

д.в.н., професор **Лясота Василь Петрович**

lyasota@gmail.com; +380983346391

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Гігієна сільськогосподарських тварин і птиці» спрямована на формування у аспірантів системи знань з питань щодо нормативно-правової бази забезпечення гігієни утримання сільськогосподарських тварин і птиці, загальних гігієнічних вимог якості та безпечності повітряного середовища у приміщеннях, основних принципів та вимог до санітарної безпечності їх утримання, державного регулювання у сфері гігієни та санітарії сільськогосподарських тварин і птиці, вимог до міжнародної торгівлі тваринами, впровадження системи контролю забезпечення санітарно-гігієнічних вимог утримання сільськогосподарських тварин і птиці та запровадження системи моніторингу гігієни приміщень, кормів і води.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Розуміти філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації суспільного життя та інтернаціоналізації науково-освітньої діяльності; володіти загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності; формулювати наукову проблему та її робочі гіпотези на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; критично оцінювати наукові досягнення сучасної ветеринарної медицини, ветеринарної гігієни, санітарії і експертиза; вирішувати наукові завдання та проблеми у галузі ветеринарної медицини, санітарії і гігієни сільськогосподарських тварин і птиці, безпеки кормів, води та повітряного середовища; створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях; аналізувати науковий доробок у напрямі забезпечення санітарії та гігієни сільськогосподарських тварин і птиці, моніторингу безпечності кормів, води та повітряного середовища за утримання сільськогосподарських тварин і птиці; володіти

специфікою і структурою аналізу санітарної безпеки, інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної ветеринарної науки, зокрема, гігієни та санітарії сільськогосподарських тварин і птиці, санітарної безпеки кормів, води і повітряного середовища; послідовне розроблення системи контролю забезпечення належних санітарно-гігієнічних вимог до утримання сільськогосподарських тварин і птиці; критичний аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі ветеринарної медицини, гігієни тварини і птиці; моделювання санітарних ризиків вирощування та утримування тварин і птиці та моніторингу безпечності кормів, води і повітряного середовища; планування превентивних заходів щодо забезпечення належних гігієнічних вимог за утримання сільськогосподарських тварин і птиці; застосування належних виробничої і гігієнічної практик за утримання сільськогосподарських тварин і птиці, а також моніторингу залишків забруднюючих речовин, токсикантів і ветеринарних препаратів у повітрі, кормах та воді.

СТРУКТУРА КУРСУ

Роки (лек./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/3	Тема 1. Національне законодавство з гігієни та санітарії сільськогосподарських тварин і птиці. Імплементация європейських вимог в національне ветеринарне законодавство	Знати національне законодавство сучасний і законодавства Європейського Союзу щодо контролю санітарно-гігієнічних вимог утримання сільськогосподарських тварин і птиці, вміти формулювати власну мету для впровадження європейського досвіду, як складника для національного харчового законодавства	питання
2/3	Тема 2. Організація діяльності та вимоги до випробувальних лабораторій, які здійснюють дослідження у гігієні та санітарії сільськогосподарських тварин і птиці	Знати і вміти вимоги до випробувальних лабораторій, акредитованих згідно з ISO 17025, щодо контролювання гігієнічних вимог утримання сільськогосподарських тварин і птиці, стан повітряного середовища, безпечність та якість кормів і води	питання тести
2/3	Тема 3. Методологія та сучасні методи контролю у гігієні та санітарії сільськогосподарських тварин і птиці щодо їх утримання	Знати і розуміти сучасні комплексні системи контролю санітарно-гігієнічних вимог щодо утримання сільськогосподарських тварин і птиці; вміти освоїти методики контролювання	питання тести
2/3	Тема 4. Об'єкти, принципи та методи гігієни і санітарії	Знати і вміти використовувати евристичний потенціал сучасних законодавчих прийомів, чинних нормативно-правових документів щодо гігієни утримання та санітарії в	питання

		Україні, розуміння важливості подальшої інституційної реформи української системи контролю безпечності харчових продуктів	
2/3	Тема 5. Шляхи потрапляння та моніторинг залишків забруднюючих речовин, токсикантів і ветеринарних препаратів у кормах та воді. Принципи, процедури відбору та підготовки проб, методи випробування, аналіз одержаних результатів. тварин та птиці в Україні	Уміти розуміти і аналізувати шляхи потрапляння та послідовність виконання моніторингу залишків забруднюючих речовин, токсикантів і ветеринарних препаратів у повітрі, кормах та воді; уміти здійснювати процедури відбору та підготовки проб до випробування показників безпечності та якості повітряного середовища, кормів і води, а також методів випробування, та аналізувати одержані результати	питання тести
2/3	Тема 6. Об'єкти, принципи та методи гігієни повітряного середовища	Уміти застосовувати принципово нові підходи для забезпечення гігієнічних вимог повітряного середовища; розуміти методи моніторингових досліджень повітря та вплив цих показників на стан здоров'я тварин і птиці	питання тести
2/3	Тема 7. Лабораторний моніторинг якості та безпечності повітряного середовища	Здатність демонструвати розуміння основних принципів періодичні здійснення моніторингових досліджень за показниками якості й безпечності повітряного середовища	питання
2/3	Тема 8. Моніторинг залишків токсичних та забруднюючих речовин, токсикантів у повітряному середовищі. Принципи, процедури відбору та підготовки проб, методи випробування, аналіз одержаних результатів	Уміти здійснювати оцінку і синтез правових та організаційних засад державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про гігієну утримання тварин, корми, здоров'я та благополуччя тварин; уміти здійснювати процедури відбору та підготовки проб повітряного середовища та виконання методів випробування; уміти аналізувати залишки вмісту забруднюючих речовин, токсикантів у повітряному середовищі за моніторингових дослідженнях	итання тести
2/2	Тема 9. Класифікація, принципи та критерії оцінки якості й безпечності кормів та води	Уміти формулювати необхідні санітарні або фітосанітарні заходи відповідно до нормативно-правових актів, які стосуються питань забезпечення гігієнічних вимог утримання тварин, безпечності та якості кормів і води, здоров'я тварин	питання тести

2/3	Тема 10. Методи дослідження показників якості та безпечності кормів та води, реєстрація та інтерпретація результатів досліджень	Уміти та розуміти методики досліджень показників безпечності та якості кормів і води та інтерпретувати результати випробувань відповідно до вимог нормативно-правових документів забезпечення благополуччя тварин і довкілля	питання тести
2/3	Тема 11. Моніторинг залишків забруднюючих речовин, токсикантів і ветеринарних препаратів у кормах та воді. Принципи, процедури відбору та підготовки проб, методи випробування, аналіз одержаних результатів	Уміти розуміти важливість здійснення моніторингових випробувань щодо вмісту залишків забруднюючих речовин, токсикантів і ветеринарних препаратів у кормах та воді; уміти здійснювати процедури відбору та підготовки проб кормів і води та виконання методів випробування; уміти аналізувати залишки вмісту забруднюючих речовин, токсикантів у кормах і воді	питання тести
2/3	Тема 12. Об'єкти, принципи, методи та критерії оцінки якості й безпечності дослідження кормів та води	Уміти опрацьовувати та аналізувати нормативну документацію щодо методик і критеріїв оцінювання безпечності та якості кормів і води для виконання плану загальнодержавного моніторингу показників безпечності та якості кормів й води	питання тести
-/6	Презентація індивідуального завдання (<i>Simulationproject</i>)	Уміти отримувати законодавчу інформацію і результативно спілкуватися в науковому середовищі під час вирішенні професійних завдань; складати реферати, писати наукові статті, анотації і рецензії; презентувати та обговорювати результати власних наукових досліджень.	Презентація лекції, семінари підсумкове опитування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Богатко Н.М. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо-, молоко- та рибопереробних підприємствах України: навчальний посібник / [Н.М. Богатко, Н.В. Букалова, В.В. Сахнюк, В.І. Джміль]. Біла Церква. 2016. 285 с.

2. Яценко І.В. Гігієна і експертиза продуктів первинної переробки забійних тварин: підручник (енциклопедичний курс)/ [І.В. Яценко, Н.М. Богатко, Н.В. Букалова, І.А. Бібен, Т.І. Фотіна, Л.В. Бусол, К.О. Родіонова, Н.М. Зажарська, І.В. Забарна, В.Я. Бінкевич. За редакцією І.В. Яценко, Н.М. Богатко, І.А. Бібена]. Дніпро:Нова ідеологія, 2018. 1200 с.

3. Яценко І.В. Атлас ветеринарно-санітарного інспектування продуктів забою тварин/ [І.В. Яценко, Н.М. Богатко, І.А. Бібен, Л.В. Бусол, В.Я. Бінкевич, Н.М. Зажарська, Н.П. Головка, В.М. Кириченко]. Харків: РВВ ХДХВА, 2015. 384 с.

4. Башинський В.В., Остапюк М.П., Семенчук О.С. Вимоги європейського законодавства щодо харчових продуктів/ Збірник інформаційних матеріалів. Київ: ТОВ «Ветінформ», 2009. 327 с.
5. Демчук М.В. та інші. Гігієна тварин. Практикум. К.: Сільгоспосвіта, 2004. 196 с.
6. Карелин А.И. Гігієна промислового свинарства. Київ, 2016. 280 с.
7. Мотес Э. Мікроклімат тваринницьких приміщень. Київ: Колос, 2004. 169 с.
8. Демчук М.В., Чорний М.В., Високок М.П. Гігієна тварин. Харків: Еспада, 1996. 406 с.
9. Демчук М.В., Чорний М.В., Високок М.П. Гігієна тварин. Харків: Еспада, 2006. 520 с.
10. Прокошин А.А. Гігієна тварин. Дніпро, 2017. 400 с.
11. Чорний М.В. Гігієна води та водопостачання / Довідник лікаря ветеринарної медицини. Київ: Урожай, 2014. 1200 с.
12. Журба М.Г., Луценко П.Т. Сільськогосподарське водопостачання. Київ: Урожай, 2017. 112 с.
13. Ясенецький В. Кормокомбайни для великої рогатої худоби. *Farmer*, 2017, № 2. С. 46–47.
14. Гопка Б.М., Хоменко М.П. Конярство. Київ, 2016. 320 с.
15. Рубан Б.В. Птицы и птицеводство. Харьков: Эспада, 2002. 520 с.
16. Товстик В.Ф. Рибництво. Харків: Еспада, 2004. 272 с.
17. Якубчак О.М. Гігієна первинної переробки тварин і продуктів забою: навчальний посібник / [О.М. Якубчак, А.І. Тютюн, Т.В. Таран, В.І. Джміль]. Ктїв: ЦП «Компринт», 2015. 156 с.
18. Антоненко П.П. Методологічні основи та методи наукових досліджень у ветеринарній гігієні, санітарії та експертизі: навчально-методичний посібник / [П.П. Антоненк, А.В. Доровських, М.П. Високок, Р.В. Милостивий, О.О. Калиниченко, Т.О. Василенко]. Дніпро: «Свідлер А.Л.», 2018. 276 с. (електронна версія).
19. FAO/WHO (Food and Agriculture Organization of the United Nations/World Health Organization)(2003). Hazard characterization for pathogens in food and water: Guidelines. Microbiological Risk Assessment Series 3. WHO Press, Geneva.
20. FAO/WHO (2008). Exposure assessment of microbiological hazards in foods: Guidelines. Microbiological Risk Assessment Series No. 7. WHO Press, Geneva.
21. Codex Alimentarius. Code of practice for the prevention and reduction of lead contamination in foods (CAC/RCP 56-2004). Rome, Italy: World Health Organization/Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2004. URL: http://www.codexalimentarius.org/download/standards/10099/CXP_056e.pdf
22. Codex Alimentarius Commission. Procedural Manual. Joint FAO/WHO Food Standards Programme 2016 Twenty-fifth edition. 253 p. URL: https://fssai.gov.in/upload/uploadfiles/files/Codex_Working_Procedural_Manual_25_Edition_16_08_2018.pdf.
23. Codex Alimentarius Recommended International Code of Hygienic Practice for meat (CAC/RCP 58-2005). 2005. URL: https://www.fao.org/input/download/standards/10196/CXP_058e.pdf.

Адреси сайтів в INTERNET

Аспіранти можуть користуватися електронними журналами і сайтами:
www.btsau.kiev.ua – сайт Білоцерківського НАУ;
www.consumer.gov.ua сайт Держпродспоживслужби України;
www.dssu.gov.ua – сайт Держспоживстандарту України;
www.iso.org – сайт International Organization for Standardization (ISO);
www.codexalimentarius.org – сайт Комісії ООН з безпеки продуктів харчування (UN Codex Alimentarius Commission);

<http://www.fao.org/home/en/> - сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO);
<http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ);
<http://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі (СОТ);
<http://www.oie.int/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (Міжнародне епізоотичне бюро – МЕБ);
<http://www.efsa.europa.eu/> - сайт EFSA (Європейське агентство з безпеки харчових продуктів);
www.nbu.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського;
www.library.gov.ua – сайт Національної наукової медичної бібліотеки України;
www.nbu.gov.ua – сайт Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААНУ;
www.timm.kiev.ua – сайт Інституту продовольчих ресурсів НААН України;
www.haccr.kiev.ua – сайт Міжнародного інституту безпеки та якості продуктів харчування;
www.rada.gov.ua – законодавство на сайті Верховної Ради України;
www.menr.gov.ua – сайт Міністерства охорони довкілля України;
fda.gov – сайт Управління з контролю якості харчових продуктів і лікарських препаратів (FDA – Food and Drug Administration);
www.medved.kiev.ua – сайт Інституту екогігієни і токсикології ім. Л.І. Медведя;
vetlabresearch.gov.ua – сайт Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи;
www.iekvm.kharkov.ua – сайт Національного наукового центру "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини";
www.scivp.lviv.ua – сайт ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок;
www.imv.kiev.ua – сайт Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного НААНУ;
www.biocontrol.kiev.ua – сайт Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів (ДНКІБШМ);
www.niipitan.com.ua – сайт Українського науково-дослідного інституту харчування;
www.nuft.edu.ua – сайт Науково-технічної бібліотеки Національного університету харчових технологій;
http://ec.europa.eu/food/fvo/audit_reports/details.cfm?rep_id=3377
<http://whereismymilkfrom.com/>
http://ec.europa.eu/food/food/foodlaw/guidance/index_en.htm
http://ec.europa.eu/food/food/foodlaw/traceability/factsheet_trace_2007_en.pdf
http://ec.europa.eu/food/food/index_en.htm

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 20%). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час складання модулів та підсумкового заліку заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом програми.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Структурні елементи: Питома вага, %

Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 1	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 2	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 3	20
Комплексне практичне індивідуальне завдання	40

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ:

За шкалою університету За національною шкалою За шкалою *ECTS*:

90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59 складання)	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34 курсом)	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)